

ook parasitisch levend Hymenopteron: *Aulacus striatus* JUR. (*exaratus* RATZ.) bemachtigd. De dieren werden aangetroffen in eene landbouwschuur tegen de raampjes.

Op de lijsten van in Nederland waargenomen *Hymenoptera* komt deze soort niet voor. Toen ik de sluipwespen ontving, was ik niet in de gelegenheid, ter plaatse een onderzoek te doen naar de herkomst der dieren. Ik kon niet nagaan, of ze uit inlandsch dan wel uit buitenlandsch hout te voorschijn waren gekomen, zoodat de indigeniteit van dit insect nog niet vaststaat.

Evenals *Ibalia leucospoides* HOCH. leeft *Aulacus striatus* JUR. parasitisch bij larven van houtwespen, schijnt zich echter bij het genus *Xiphydria* te bepalen.

Xiphydria camelus L. en *Xiphydria dromedarius* F. (*prolongata* GEOFFR.) zijn beide enkele malen in ons land waargenomen. In mijne collectie bevindt zich een exemplaar van *Xiphydria dromedarius* F. met het etiket: Epen L. 19.6.11.

Voorts kwamen in genoemde schuur in de maand April van dit jaar 3 wijfjes en 1 mannetje van *Rhyssa persuasoria* L. uit dennenplanken te voorschijn. *Rhyssa persuasoria*, de grootste onzer sluipwespen, een parasiet van *Sirex*-larven, verschijnt zelden zoo vroeg in 't voorjaar.

's Gravenhage, 21 Mei 1916. C. A. L. SMITS VAN BURGST.

Acarologische Aanteekeningen LIX.

Misstelling in Cuvier's Règne Animal.

In CUVIER's Règne Animal, v. 4, 1817, door LATREILLE bewerkt, komt op p. 120 eene zonderlinge misstelling voor. Men leze hierover Ent. Ber. v. 4 n. 83. p. 180.

In de tweede editie, 1829, v. 4, eveneens door LATREILLE bewerkt, is de tekst, althans die, welke over de „Arachnides” handelt, woordelijk dezelfde (!); dus komt daarin dezelfde misstelling voor (!). Zie Ent. Ber. v. 4, n. 81, p. 150.

In de derde editie, 1836, v. 2, waarvan het gedeelte over

„Les Animaux Articulés” eveneens „a été traitée entièrement par LATREILLE à la prière de CUVIER” (p. 134), is de tekst van dit gedeelte alweer woordelijk dezelfde(!) en komt daarin dus, p. 304, dezelfde misstelling voor(!).

In de vierde editie, 1849, de Prachtuitgave, bewerkt „par une Réunion de Disciples de CUVIER” is de tekst van het deel over „Les Arachnides”, par M. ANT. DUGÈS et M. MILNE EDWARDS, woordelijk dezelfde (!!) en komt daarin dus, p. 97 en 98, dezelfde misstelling voor (!!).

Parasitidae.

GROS in Bull. Soc. Imp. Nat. Mosc. v. 18, 1845, p. 402 weet reeds, dat de *Parasitidae* ademen door twee ventrale laterale stigmata tusschen de 3e en 4e coxae; beschrijft en teekent ook de naar voren loopende peritremata: „poche branchiale”.

Parasitus coleoptratorum L. 1758 (fucorum De Geer).

GROS in Bull. Soc. Imp. Nat. Mosc. v. 18, 1845, p. 399 beschrijft en beeldt af de mandibula van deze soort. L. c. p. 409: „chez un lièvre galeux dans les sillons extérieurs se trouvait l'acare du frêlon”. Vermoedelijk maakte deze aldaar jacht op de larven van *Acarus cuniculi* NEUM. 1892.

Pergamasus pilipes Koch 1839.

Het is mij gebleken, dat *Gamasus pilipes* KOCH. (Deu. Cru. Myr. Ara. v. 25, n. 15) de protonympha is van *Pergamasus dilatellus* BERLESE 1906.

Pergamasus oxygnellus Berl. 1903.

Ik was in de gelegenheid Nph. I, Nph. II, ♀ en ♂ te onderzoeken (Hilversum, 1902, Dr. DE MEIJERE). De Nph. I gelijken volmaakt op die van *P. pilipes* KOCH., zijn kleiner, 375 μ . De Nph. II, ♀ en ♂ gelijken op *P. longulus* KOCH, onderscheiden zich daarvan voornamelijk door het mandibelhaar, dat eenigszins gelijk op de helft van een blad van de hulst, *Ilex aquifolium*.

Pergamasus longulus Koch. 1839.

Ik was in de gelegenheid Nph. I, Nph. II, ♀ en ♂ te onderzoeken (Bonn, 1901, mihi). De Nph. I gelijken volmaakt op die van *P. pilipes* KOCH. en *P. oxygynellus* BERL., meten 375 μ . De Nph. II ♀ en ♂ gelijken volmaakt op die van *P. oxygynellus* BERL., onderscheiden zich daarvan voornamelijk door het lancetvormig mandibelzintuig.

KOCH's *longulus* (Deu. Cru. Myr. Ara. v. 24 n. 23) is blijkbaar eene deutonympha: duidelijke dwarsnaad en sterke, naar voren gebogen schouderborstels. Zijn *longulus* (ibidem n. 24) is blijkbaar een ♀: onduidelijke dwarsgroeve, geen dwarsnaad en zwakke, bijna rechte schouderborstels. Hij teekent de deutonympha en het ♀ even groot; dat kan: goed doorvoedde deutonymphae zijn even groot als ♀. Bij de beschrijving der deutonympha zegt hij: „Sehr wahrscheinlich ist dies das andere Geschlecht”; dat is zeker niet waar, want dan had KOCH de dikkere pooten II met hunne sporen en knobbels wel opgemerkt!

Eugamasus, protonymphae.

De protonymphae van *Eugamasus* hebben, zonderling genoeg, een klein achterrugschild en, tusschen notocephale en notogaster, 3 paar intermediaire rugschildjes. Hierin wijken zij dus af van *Parasitus* en *Pergamasus* en naderen zij dus *Laelaptinae* en *Dermanyssinae*.

Eugamasus magnus Kram. 1876.

Protonympha. — Idiosoma 900 μ lang. Gelykt sprekend op die van *E. lorricatus* WANKEL, verschilt daarvan voornamelijk in de volgende bijzonderheden: de notocephale is smaller, zoodat de schouderborstels niet op den rand ervan ingeplant zijn, maar er ver buiten staan; de notogaster is kleiner en ronder; tarsus I heeft 2 wijd afstaande tastharen; tarsus IV heeft proximaal dorsaal een lang tasthaar, dat voorbij het ambulacrum reikt; coxa II heeft ventraal oraal een fijnen hyalinen kam; tibia en tarsus IV zijn min of meer knoopig; paratarsus IV is korter.

Eugamasus lunulata Jul. Müll. 1859.

Porrhostaspis lunulata JUL. MÜLL., in *Lotos*, v. 9, 1859, p. 28, t. 1, f. 2 is niet anders dan het ♀ van *Eugamasus cornutus* G. & R. CAN. De naam *cornutus* vervalt dus als synoniem.

Euryparasitus emarginatus Koch. 1839.

Vergelijk KOCH's *Deu. Cru. Myr. Ara.*, v. 25, n. 2, *Gamasus setiger* met de figuur, die ik gegeven heb van de protonympha van *Euryparasitus emarginatus* KOCH. (zie *Arch. Nat.* v. 79, 1913, A. 8, p. 168, f. 166—174), dan zult ge zien, dat *setiger* dezelfde is, dus = protonympha van *emarginatus* (KOCH l. c. v. 24, n. 17).

Hypoaspis pygmaeus Jul. Müller 1859.

In ondergrondsche hollen van kleinere Zoogdieren leeft *Hypoaspis hypudaei* OUDMS. ♀ in groot aantal. Het diertje is $\pm 500 \mu$ lang. JUL. MÜLLER beschrijft in *Lotos*, v. 9, 1859, p. 26, een *Gamasus pygmaeus* uit de Katharinenhöhle bij Blansko. Zijne beschrijving en afbeelding passen op *hypudaei*, uitgezonderd op twee punten: 1e beschrijft hij de pooten II als „länger als die beiden hinteren Paare” en 2e geeft hij het dierje 800 μ lengte. Nu is het eerste een onmogelijkheid: bij geen enkele Parasitide is poot II langer dan poot IV, wèl de pooten I, wat hij dan ook zeker wel bedoeld zal hebben. En wat de maat betreft; het meten met den mikroskoop is niet gemakkelijk; zelfs moderde acarologen maken daarin grove fouten; MÜLLER geeft ook niet op, wàt hij gemeten heeft: alleen het idiosoma, zooals thans gebruikelijk is, òf het heele dier met inbegrip der palpen. Ik ben er derhalve van overtuigd, dat de beide soorten identiek zijn; derhalve moet de soort heeten: *Hypoaspis pygmaeus* JUL. MÜLLER.

Arnhem.

A. C. OUDEMANS.